

Πετσετίδης, Δημήτρης (Σπάρτη, 1940): Πεζογράφος. Σπούδασε Μαθηματικά στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Εργάστηκε ως εκπαιδευτικός και ως σκιτσογράφος σε εφημερίδες (*Τα Νέα, Ελευθεροτυπία, Εξόρμηση, Ποντίκι, Η εποχή*) και περιοδικά (*Ταχυδρόμος, Επίκαιρα, Αντί*).

Πρωτοεμφανίστηκε ως διηγηματογράφος (1977) στην εφημερίδα *Τα Νέα* και έπειτα στο περιοδικό *Το *Δέντρο*.

Έργα

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ: *Δώδεκα στο δίφραγκο* (1986, 2000), *Το παιχνίδι* (1991), *Επίλογος στα χιόνια* (1993), *Ο Σαμπατές ζει* (1998), *Σε ξένο γήπεδο* (2003), *Λυσσασμένες αλεπούδες* (2007), *Εν οίκω* (2012), *Επί τέσσερα* (2014)

ΝΟΥΒΕΛΑ: *Τροπικός του Λέοντος* (2001).

Ευθύγραμμη αφήγηση με ρεαλιστική τεχνική, όπου μικροεπεισόδια της καθημερινής ζωής διαμορφώνουν ένα πλέγμα συμπεριφορών στην πόλη και στην επαρχία, προβάλλοντας ταυτόχρονα εξ αντανάκλασεως ένα ηθικό πόρισμα. Χιούμορ, αυτοσαρκασμός και μια ευρύτερη γελοιογραφική τάση του Π. να διακωμωδεί συμβάσεις και παραδεδεγμένες αξίες, συγκλίνουν πολλές φορές σε σύντομες ιστορίες, αρκετά αναλυτικές στην εξέλιξη τους αλλά και ιδιαίτερα συγκινημένες ως προς το συναισθηματικό τους υπόβαθρο.

Το 2011 τιμήθηκε με το βραβείο **Ουράνη** για το σύνολο του έργου του.

Κριτικές: Δ. Δασκαλόπουλος, εφ. *Νέα*, 1.8.1995 [ββ.: *Επίλογος στα χιόνια*]- περ. *Μανδρς*, τχ. 14/15 (1996-1997) [αφιέρ.]- Μ. Θεοδοσοπούλου, εφ. *Βμ*, 30.8.1998 [ββ.: *Ο Σαμπατές ζει*]- Μ. Θεοδοσοπούλου, *Εποχικά*, Νεφέλη, 1999, σελ. 67-73- Βαγγ. Χατζηβασιλείου, εφ. *Ελτπ (Art & Θεάματα)*, 10.6.2001 [ββ.: *Τροπικός του Λέοντος*]- Η. Χ. Παπαδημητράκοπουλος, εφ. *Ελτπ (B)*, 9.1.2004 [ββ.: *Σε ξένο γήπεδο*].

Αποσπάσματα κριτικών για τα νεότερα έργα του:

1) *Λυσσασμένες αλεπούδες*, εκδ. Κέδρος 2007

Η εξιστόρηση των γεγονότων είναι εντελώς επίπεδη, απολύτως ουδέτερη, χωρίς συναισθήματα, χωρίς ηθικούς χαρακτηρισμούς, και γι αυτό ιδιαίτερα ισχυρή – ανατριχιαστική. Το βιβλίο αναμφίβολα αποτελεί την καλύτερη στιγμή του διηγηματογράφου Πετσετίδη και ανάμεσα στις αρετές του σημαντική είναι η συμβολή του μοντάζ: η αναπάντεχη πτώση των ανθρώπινων προσωπείων, το απροσδόκητο γύρισμα της τύχης προς την κατεύθυνση συνήθως της καταστροφής.

Ελισάβετ Κοτζιά, «*Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*», 3-2-2008

Ο Δημήτρης Πετσετίδης έφθασε με την τελευταία του συλλογή σε ένα υψηλότατο αφηγηματικό πεδίο και επιβεβαίωσε τη σημαντική, πλέον, θέση του στην περιοχή του σύγχρονου ελληνικού διηγήματος.

Κώστας Καρακώτιας, «*ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ*», 10-2-2008

Με αφετηρία την αφηγηματική λιτότητα τον στενό γεωγραφικό χώρο της Λακωνίας και την σπάνια οικονομία των μέσων του, ο Δημήτρης Πετσετίδης

επιτυγχάνει, απροσδόκητα, εξιστορήσεις αξιοζήλευτες που υποστηρίζουν το νόημα της ανθρώπινης ουσίας.

Τάσος Χατζητάτσης, «ΤΑ ΝΕΑ», 26-27 Ιαν. 2008

Είναι ένας λόγος λιτός και ανεπιτήδευτος, μονίμως διαχεόμενος από τη θέρμη του ανθρώπου που επιθυμεί διακαώς να εισακουστεί η μαρτυρία του... στενότατα συναρτημένος αυτός ο λόγος με τα όσα αφηγηματικά ανασυνθέτει, απογυμνωμένος από ανώφελους συναισθηματισμούς και παρεμφερείς συγκινησιακές φορτίσεις, αποκτά μια επιπλέον αμεσότητα και μιαν ακρίβεια σχεδόν φωτογραφική.

Κώστας Γ. Παπαγεωργίου, «Η ΑΥΓΗ», 23-3-2008

Η γλώσσα των διηγημάτων κρατά σταθερούς τους δεσμούς της με την παράδοση της μεταπολεμικής λογοτεχνίας μας, αλλά με άνεση και επιτυχία μπαίνει μέσα στις δομές μιας αφήγησης που είναι ελλειπτική και ταχεία – ως πλάνα μιας καλής σύγχρονης κινηματογραφικής ταινίας.

Μάνος Κοντολέων, «ΔΙΑΒΑΖΩ», Απρίλιος 2008, τχ.484

Μέσα από μια σειρά διηγήματα μινιατούρες, 23 τον αριθμό, με κάποιους ήρωες να επανεμφανίζονται, ανασταίνει, με αδρές γραμμές και λιτή αφήγηση τον μικρόκοσμο μιας εποχής κατακόρυφης έξαρσης των εμφύλιων παθών.

Μάρη Θεοδοσοπούλου, «ΤΟ ΒΗΜΑ», 16-12-2007

2) *En oíkw*, εκδ. Μεταίχμιο 2012

Η συγγραφική του μέθοδος ενισχύεται από το πηγαίο του χιούμορ και την ειρωνική ματιά με την οποία παρατηρεί γενικά τις καταστάσεις.

Γ.Δ.Παγανός, «ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ», Ιούνιος 2012, τχ. 1855

Τα δωμάτια ανήκουν κατά έναν τρόπο στην εσωτερικότητά μας. Αυτά τα καταφύγια των ανθρωπίνων υπάρξεων, τα δωμάτια της ζωής μας, βάζει ως λογοτεχνικό στόχο ο Πετσετίδης σε αυτά τα δεκαπέντε σύντομα διηγήματα, όπου μαζί με τις ανθρώπινες ζωές και τις ιστορίες τους περιγράφεται η ανθρώπινη μοίρα, αλλά και η ίδια ιστορία του τόπου.

Ξενοφών Μπρουντζάκης, «ΤΟ ΠΟΝΤΙΚΙ», 24-5-2012

Άρα, για μια ακόμη φορά, ένα έργο τόσο σημαντικό, πολιτικό στο σύνολό του, ιστορικό στη διάρκειά του, συνεχίζεται με το *En oíkw*, φαντάζομαι με μια μόνο προοπτική: να διεμβολίσει κατεστημένες αντιλήψεις για ό,τι συγκλόνισε αυτή τη χώρα, να μεταποιήσει τις οικονομικές συνθήκες που όντως περιορισμένες αποτελούσαν ανάχωμα στις σπουδές των παιδιών, ιδίως της επαρχίας, και τέλος να υμνήσει την ταπεινή καταγωγή.

Χρίστος Παπαγεωργίου, «ΟΡΟΠΕΔΙΟ», Ιούνιος 2012, τχ. 12

Το κλίμα γίνεται εντελώς διαφορετικό όταν οι χώροι του *En oíkw* αποσπώνται από τον ρεαλιστικό τους περίγυρο για να αποκτήσουν ένα οιονεί φανταστικό στοιχείο, που χωρίς να υπονομεύει την αίσθηση της γειωμένης πραγματικότητας

υποβάλλει τον αναγνώστη σε μια αινιγματική ατμόσφαιρα όπου όλα παραμένουν σε μια παράξενη εκκρεμότητα, ικανή να αποκαλύψει πολλαπλά στρώματα σημασιών, όπως και να επιτύχει το ζητούμενο συγκινησιακό ρίγος, δίχως την παραμικρή λεκτική ή συναισθηματική έξαρση.

Βαγγέλης Χατζηβασιλείου, «ΤΟ ΒΗΜΑ», 29-4-2012

Και στην έβδομη διηγηματογραφική του συλλογή, η φράση του Δημήτρη Πετσετίδη είναι λιτή, διαθέτει περιγραφική ακρίβεια και υφολογική σαφήνεια.

Ελισάβετ Κοτζιά, «Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ», 6-5-2012

Ο συγγραφέας με λιτό, λειτουργικό τρόπο, σύντομες, καιρίες περιγραφές και δωρικό ύφος ανοίγει τα κλειστά, έρημα από καιρό σπίτια. Ο αφηγητής ξεκλειδώνει τα σφραγισμένα από τη λήθη δωμάτια. Συνοδεύει τον αναγνώστη σε περικλειστούς χώρους της ψυχής που καταφεύγει το άλογο.

Μαρία Μοίρα, «Η ΑΥΓΗ», 2-9-2012

3) *Επί τέσσερα*, εκδ. Βιβλιοπωλείον της Εστίας 2014

Το ξανασκέφτηκα τώρα, με τη νέα συλλογή του Δημ. Πετσετίδη, που κυκλοφόρησε από την Εστία με τίτλο *Επί τέσσερα*. Ήδη έχω ξεχωρίσει μερικά πολύ ενδιαφέροντα κείμενα, μικρές φέτες ζωής, με ήρωες από σάρκα και οστά. Απλά πράγματα – αλλά όπως διατεινόταν ο Προκόφιεφ, «υπάρχουν πολλά ωραία πράγματα σε ντο μείζονα που δεν έχουν ακόμα γραφεί.»

Ηλίας Μαγκλίνης, «Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ», 25-10-2014

Ο λίαν εκλεκτός Δημήτρης Πετσετίδης (Σπάρτη 1940) ξέρει να θυμάται, ξέρει να ελίσσεται στο αχανές δάσος των γεγονότων, ένα δάσος συχνά πυρπολημένο, γεμάτο δόκανα και λάκκους και επικίνδυνα περάσματα. Αλλά, χρόνια τώρα, ο συγγραφέας έχει εκπαιδευτεί και ξέρει να είναι ιχνηλάτης, οδοιπόρος, ταξινομητής, γραφέας, σκακιστής στη σκακιέρα της Μνήμης και της Λήθης.

Γιώργος-Ίκαρος Μπαμπασάκης, «LIFO», 6-11-2014

Και αυτή τη βιωματική απόσταση από το ακριβές βάρος των γεγονότων ο Πετσετίδης τη θεραπεύει στα βιβλία του με τον εξαιρετικά χαμηλό τόνο τον οποίο υιοθετεί για να διηγηθεί τις ιστορίες του, μακριά από τρικυμιώδη αισθήματα και παραφουσκωμένες ή περιττές λέξεις, σε ένα τόξο όπου η κωμωδία συμπορεύεται με το δράμα, υπηρετώντας λειτουργικά το συγγραφικό ζητούμενο, που δεν είναι άλλο από την ανάδυση της αφανούς καθημερινότητας στο πλαίσιο μιας ιστορικά και πολιτικά υπέρβαρης περιόδου.

Βαγγέλης Χατζηβασιλείου, «ΤΟ ΒΗΜΑ», 23-11-2014

Στο πρόσφατο βιβλίο του Πετσετίδη η πρώτη ενότητα καταλαμβάνει το ένα τρίτο των σελίδων, με οκτώ από τα πιο καλοδουλεμένα διηγήματα της συλλογής. Ο ρυθμός είναι γρήγορος, αφηγηματική ευελιξία διακρίνει τις χρονικές μετατοπίσεις και σφιχτή πλοκή καθορίζει τη δομή των γεγονότων. Από διήγημα σε διήγημα υπάρχει φροντίδα για εναλλαγές στη μορφή, ώστε να εναρμονίζεται κάθε φορά με το εννοιολογικό φορτίο.

Μάρη Θεοδοσοπούλου, «Η ΕΠΟΧΗ», 23-11-2014

Ο Δημήτρης Πετσετίδης εξακολουθεί να αποτελεί έναν από τους κύριους πεζογράφους της χαμηλής φωνής. Είτε ακολουθεί τους απροσδιόριστους δρόμους του ατομικού ψυχισμού είτε αναδεικνύει τους αιμοσταγείς τρόπους μιας άτεγκτης συλλογικής βίας, ο τόνος του παραμένει απρόσωπος, ουδέτερος, υπό διαρκή συναισθηματικό περιορισμό και αυστηρό συγκινησιακό έλεγχο. Ο εβδομηνταπεντάχρονος πεζογράφος από τη Σπάρτη καλλιεργεί μια αφηγηματική μέθοδο που αποδεικνύεται πολλαπλώς δραστική. Διότι υπογραμμίζει μέσω του απλού νεύματος, επιτάσσει μέσω της αποσιώπησης και ανατρέπει μέσω του ειρωνικού ψιθύρου. Κάτω από τη φαινομενικά ασάλευτη επιφάνεια του λόγου του καθιστά όσα έχει να πει ευκρινή, χωρίς ο κόσμος του να απολέσει την πολύπλοκη αμφισημία του.

Ελισάβετ Κοτζιά, «Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ», 28-12-2014

Το παρόν κείμενο εστάλη από τον συγγραφέα Δημήτρη Πετσετίδη για την επικαιροποίηση του *Λεξικού Νεοελληνικής Λογοτεχνίας των Εκδόσεων Πατάκη*.